

ผ่อนคลาญวิกฤตสหรัฐฯ-อิหร่านผลดี...ต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภานายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2563

เปิดศักราชใหม่ที่คาดหวังว่าเศรษฐกิจโลกน่าจะผ่านจุดต่ำสุดถึงแม้จะฟื้นตัวช้าๆ ซึ่งธนาคารโลกประเมินว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.5 แต่อย่างน้อยไม่ลดต่ำกว่าปีที่แล้วที่คาดว่าจะโตได้เพียงร้อยละ 2.4 ความขัดแย้งตะวันออกกลางขบวนจากสหรัฐฯ ใช้โดรนสังหารบินเข้าไปใกล้สนามบินนานาชาติของอิหร่านระเบิดสังหารหมู่ผู้นำทหารสูงสุดพล.ตรี กาเซ็ม โซโลมานี และบุคคลระดับหัวกะทิหลายคนซึ่งเป็นคนใกล้ชิด “อาลี คาเมเน” ผู้เป็นประมุขแห่งรัฐและผู้นำสูงสุดทางการเมืองและศาสนาของสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ประกาศชกธงแดงเหนือสุเหร่าศักดิ์สิทธิ์ “จามคาราน” แสดงสัญลักษณ์สงครามล้างแค้นด้วยเลือดประเดิมด้วยยิงซีปนาวุธ 20 ลูกถล่มฐานทัพสหรัฐฯ ในอิรัก เป็นข่าวดังกลบข่าวการเมืองในประเทศติดต่อกันหลายวัน รายละเอียดต่างๆ ไม่ขอกล่าวเพราะคงทราบดีกันอยู่แล้ว

อิหร่านกับสหรัฐอเมริกาเป็นไม้เบื่อไม้เมามาอย่างยาวนานหลาย 10 ปี สหรัฐฯ กัดดันปิดล้อมด้านเศรษฐกิจจนเศรษฐกิจของอิหร่านพังยับเยินนอกจากราคาน้ำมันตกและยังขายไม่ได้อย่างเสรีจีดีพีหดตัวถึงร้อยละ 6 ราคาอาหารสินค้าอุปโภคบริโภคสูงกว่า 3 เท่าตัว จากที่เคยปิดประเทศต้องเปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้วยภูมิรัฐศาสตร์ทำให้คุมช่องแคบฮอร์มุซซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันของอ่าวเปอร์เซีย ช่วงหลังจับมือเป็นพันธมิตรกับจีน รัสเซียและตุรกีมีการสนับสนุนให้ประเทศอิรักปลดแอกยึดครองจากสหรัฐฯ แบ่งแยกอีกข้างเช่น อิสราเอล จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ฯลฯ ซึ่งชัดเจนว่าอยู่ข้างสหรัฐฯ เพื่อไว้หวังดุลอำนาจจากอิหร่าน

สถานการณ์ขัดแย้งครั้งนี้หากขยายตัวเป็นวงกว้างความเสียหายจะรุนแรงเพราะแต่ละข้างมีพันธมิตรเป็นมหาอำนาจทางทหารและจะกระทบกับเศรษฐกิจโลกที่อยู่ในช่วงเปราะบางให้เลวร้ายกว่าปีที่ผ่านมา แต่หลังจากที่ปธน.ทรัมป์ฯ แถลงการณ์หลังฐานทัพถูกล้อมมีท่าทางไม่ยั่วยุทำดีทำต่อเนื่องจากไม่มีรายงานทหารสหรัฐฯ และคนอิรักบาดเจ็บ-ล้มตาย ความเสียหายเพียงเล็กน้อยจะใช้มาตรการปิดล้อมทางเศรษฐกิจและกดดันเกี่ยวกับการพัฒนานิวเคลียร์ ด้านผู้นำอิหร่านออกไปในทางไม่ใช้วิธีรุนแรงพอใจที่ได้แก้แค้นระดับหนึ่งลดความตึงเครียดในภูมิภาคและของโลก

ท่าทีที่ผ่อนคลาญเนื่องจากทางอิหร่านมีความไม่พร้อมทั้งด้านเทคโนโลยีทางทหารและเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะง่อยเปลี้ย มีผู้สันตทกล่าวว่ซีปนาวุธที่พลาดเป้าทำความเสียหายได้แค่เล็กน้อยเพราะขาดประสิทธิภาพหรือตั้งใจจะยิงให้พลาดเป้าวิธีที่ถนัดของอิหร่านคือการแทรกซึมก่อการร้าย ขณะที่ปธน.ทรัมป์ฯ รู้ดีว่าประชาชนร้อยละ 53 ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่เขาไปเล่นงานอิหร่านว่าเกินกว่าเหตุ อีกทั้งประเมินว่าหากขยายผลเป็นสงครามเต็มรูปแบบจะดึงพันธมิตรของอิหร่านเข้าร่วมด้วยซึ่งไม่มีผลดีต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ และความเสียหายการเป็นประธานาธิบดีสมัยที่ 2

กลับมาที่ประเทศไทยวิกฤตอ่าวเปอร์เซียที่ดูเหมือนว่าจะลดความตึงเครียดได้ระดับหนึ่ง สะท้อนจากราคาน้ำมันตลาดนิวยอร์ก (WTI) จากช่วงปลายปีอยู่ที่ระดับ 61.72 เหรียญ/ บาร์เรล หลังเกิดเหตุโดรนถล่มผู้นำทหารของอิหร่านขึ้นไปสูงสุดที่ 63.05 เหรียญ/ บาร์เรล ล่าสุดที่ยังวันศุกร์ที่ผ่านมาลดลงเหลือระดับที่ 59.56 เหรียญ/ บาร์เรลเป็นระดับที่ต่ำกว่าก่อนมีวิกฤตด้วยซ้ำ ขณะเดียวกันเงินเหรียญสหรัฐเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักต่างๆ รวมทั้งเงินบาทแข็งค่าเล็กน้อยและราคาทองคำเริ่มผ่อนคลายราคาลงเช่นกัน ปัจจัยเหล่านี้เป็นการส่งสัญญาณลดความกังวล ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโลกและต่อการส่งออกของไทยที่หวังว่าจะกลับมาเป็นบวกหลังจากปีที่แล้วหดตัวร้อยละ 2.77 โดยเฉพาะราคาพลังงานที่กลับมาอยู่ในระดับปกติ ซึ่งจะทำให้ภาคส่งออกฟื้นตัวรวมถึงภาคท่องเที่ยวจะยังคงเป็นเครื่องยนต์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพราะลำพังงบประมาณรัฐบาลและเงินลงทุนตลอดจนงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจไม่มากพอจะดันให้เศรษฐกิจโตได้เกินร้อยละ 3

ปัจจุบันประเด็นเศรษฐกิจเป็นจุดตายที่รัฐบาลประเทศต่างๆ ให้น้ำหนักมากกว่าด้านการเมืองหรือความขัดแย้ง แม้แต่ประเทศอิหร่านซึ่งเป็นมุสลิมหัวรุนแรงขนาด “ซักรงแดงล้างแค้น” ยังต้องยอมนิ่งเพราะเศรษฐกิจในประเทศถดถอยรุนแรงคนยากจนมีมากปากท้องประชาชนเป็นเรื่องใหญ่ลำดับต้นๆ ของไทยก็เช่นกันความอยู่รอดของรัฐบาลไม่ใช่จากคุณธนารักษ์ หรือคนที่จะวิ่งไล่ลุงตุ้มมีมากน้อยรวมถึงการอภิปรายไม่ไว้วางใจกรม.ที่เลื่อนรอคำตัดสินศาลรัฐธรรมนูญชี้ชะตาพรรคอนาคตใหม่ ปัญหาปากท้องเป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องเข้าใจปัญหาและต้องยอมรับความจริงว่าที่ผ่านมาเม็ดเงินไปกระจุกอยู่บนฐานบนไม่ลงมาข้างล่าง ความเหลื่อมล้ำ การกึ่งผูกขาดของกลุ่มทุนขนาดใหญ่ในรูปแบบต่างๆ ทำให้รากหญ้าแทบไม่มีช่องทางหากินชาวบ้านรายได้หายไปจากราคาสินค้าเกษตรที่ลดลงหรือผลผลิตได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ภาคการผลิตการจ้างงานมีการชะลอตัวทำงานไม่เต็มกะหรือไม่มีค่าล่วงเวลาล้วนเป็นปัจจัยทำให้กำลังซื้อหายไป

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต้องชัดเจนไม่ใช่แค่ลดค่าไฟฟ้าหรือให้รัฐวิสาหกิจเร่งลงทุนเงินก็ไปกระจุกอยู่ที่ธุรกิจใหญ่ๆ ซึ่งเข้าถึงกลไกรัฐเหมือนเดิม ผมถึงกล่าวมาตลอดว่าทีมเศรษฐกิจเก่าๆ แปรนดัดดีแต่หมดยุคต้องให้ไปพักยาว ดึงภาคเอกชน-ผู้นำองค์กรต่างๆ เขารู้ปัญหาดีให้มาเป็นทีมเศรษฐกิจเพื่อที่จะดึงกำลังซื้อให้การบริโภคขยายตัว โดยเฉพาะมาตรการรับมือภัยแล้งที่ปีนี้หนักสุดๆ กรมชลประทานระบุว่าเขื่อนหลักกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเหลือน้ำใช้ได้ร้อยละ 23 หากฝนปีนี้มาล่าช้าและมาน้อยเกษตรกรจะอยู่กันอย่างไร...เมื่อต้องหิวมีแต่หนี้ทั้งคนเมืองและเกษตรกรจะรวมตัวกันออกมากันเต็มเมืองไม่ว่ารัฐบาลไหนก็อยู่ไม่ได้ครับ

(สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat)